

כתובות צט

משנה כתובות צח

מקרה	סכום כתובתה	מכרה	הדין
מקרה 1	מאתים	שוה מנה במאתים או שוה מאתים במנה	נתקבלה כתובתה
מקרה 2	מנה	שוה מנה ודינר במנה	מכרה בטל, אפילו היא אומרת אחזיר דינר ליורשין - מכרה בטל
מקרה 3	ארבע מאות זוז	ומכרה לזה במנה ולזה במנה, ולאחרון יפה מנה ודינר במנה	של אחרון - בטל, ושל כולן - מכרן קיים

שאלה: איבעיא להו: אמר ליה זבין לי ליתכא, ואזל וזבין ליה כורא, מאי? מוסיף על דבריו הוא, וליתכא מיהא קני, או דלמא מעביר על דבריו הוא, וליתכא נמי לא קני?

ניסיון 2 לענות על השאלה ממשנתינו (מקרה 2): ת"ש: **היתה כתובתה מנה, ומכרה שוה מנה**

ודינר במנה - מכרה בטל; מאי לאו דזבין שוה מנה ודינר במנה ודינר, ומאי **במנה**? מנה שלה,

ומאי **אפי'**? אפי' היא אומרת אחזיר את הדינר ליורשים בדינר מקרקעי, וקתני: **מכרה בטל!**

דחייה: אמר רב הונא בריה דרב נתן: לא, בדאזיל.

קושי על הדחייה: הא מדסיפא (מקרה 3) בדאזיל, הוי רישא (מקרה 2) בדלא אוזיל!

מקרה 2	מנה	שוה מנה ודינר במנה	מכרה בטל, אפילו היא אומרת אחזיר דינר ליורשין - מכרה בטל	בדלא אוזיל
מקרה 3	ארבע מאות זוז	ומכרה לזה במנה ולזה במנה, ולאחרון יפה מנה ודינר במנה	של אחרון - בטל, ושל כולן - מכרן קיים	בדאזיל

תירוץ: לא, רישא וסיפא בדאזיל, וסיפא הא קא משמע לן, טעמא דאזיל, אבל - מכרה קיים.

מקרה 3	ארבע מאות זוז	ומכרה לזה במנה ולזה במנה, ולאחרון יפה מנה ודינר במנה	של אחרון - בטל, בדיתמי ושל כולן - מכרן קיים בדידה
--------	---------------	--	---

קושי: הא מדרישא (מקרה 1) שמעת מינה:

מקרה 1	מאתים	שוה מנה במאתים או שוה מאתים במנה	נתקבלה כתובתה
--------	-------	----------------------------------	---------------

תירוץ: מהו דתימא, התם הוא דאיסתלקא לה מהאי ביתא לגמרי, אבל הכא ניגזור מנה ראשון אטו מנה אחרון, קא משמע לן.

גירסה אחרת של השאלה: ואיכא דאמרי: הא לא תיבעי לך, היכא דאמר ליה זיל זבין לי ליתכא, וזבין ליה כורא - דודאי מוסיף על דבריו הוי, כי תיבעי לך - דאמר ליה זיל זבין לי כורא, ואזיל וזבין ליה ליתכא, מאי?

- מי אמרינן, א"ל: דטבא לך עבדי לך, דאי לא מצטרכי לך זוזי לא מצית הדרת ביה,
- או דלמא אמר ליה: לא נחא לי דליפשו שטרי עילווי?
- ניסיון 1 לענות על השאלה – ממשנה במעילה: אמר רבי חנינא מסורא, תא שמע: **נתן לו דינר של זהב ואמר לו הבא לי חלוק, והלך והביא לו בשלש חלוק ובשלש טלית - שניהם מעלו;**
- אי אמרת בשלמא שליח כי האי גוונא עושה שליחותו ומוסיף על דבריו הוי, משום הכי בעל הבית מעל
- אלא אי אמרת מעביר על דבריו הוי, אמאי מעל בעל הבית?
- דחייה: הכא במאי עסקינן - דאייתי ליה שוה שש בשלש. (הוא קיים את השליחות כפי שרצה בעל הבית)
- קושי על הדחייה: אי הכי, שליח אמאי מעל?
- תירוץ: אטלית.
- קושי על התירוץ: אי הכי, אימא סיפא, **רבי יהודה אומר: אף בזה בעל הבית לא מעל, מפני שיכול לומר חלוק גדול הייתי מבקש ואתה הבאת לי חלוק קטן ורע.**
- תירוץ: מאי **רע**? רע בדמים, דאמר ליה: אי אייתית לי בשית, כל שכן דהוה שוה תרתי סרי.

חיזוק לתירוץ: דיקא נמי, דקתני: **מודה רבי יהודה, בקטנית - ששניהם מעלו, שהקטנית בסלע וקטנית בפרוטה, שמע מינה.**
שאלה לגבי המקרה של הקטנית:
היכי דמי?

- אילימא באתרא דמזבני בשומא, היכא דיהיב ליה סלע מוזלי גביה טפי!
 - אמר רב פפא: באתרא דכיילי בכני, דאמר ליה כנא כנא בפרוטה.
- ניסיון 2 לענות על השאלה – ממשנתינו (מקרה 3):** ת"ש: **היתה כתובתה ארבע מאות זוז, מכרה לזה במנה ולזה במנה, ולאחרון יפה מנה ודינר במנה, של אחרון - בטל, ושל כולן - מכרן קיים!**
דחייה: כדאמר רב שישא בריה דרב אידי: בקטיני, הכא נמי בקטיני.

שאלה נוספת בשליחות:

- פשיטא, אמר "לאחד ולא לשנים" - האמר ליה לאחד ולא לשנים,
 - א"ל "לאחד" סתמא, מאי?
- תשובה 1:** רב הונא אמר: לאחד - ולא לשנים,
תשובה 2: רב חסדא ורבה בר רב הונא דאמרי תרוייהו: לאחד - ואפילו לשנים, לאחד - ואפילו למאה.
- מעשה בעניין:** איקלע רב נחמן לסורא, עול לגביה רב חסדא ורבה בר רב הונא.
 אמרו ליה: כי האי גוונא מאי?
 אמר להו: לאחד - ואפי' לשנים, לאחד - ואפילו למאה.
 אמרו ליה: אף על גב דטעה שליח?
 אמר להו: דטעה שליח לא קאמינא.
 אמרו ליה, והאמר מר: אין אונאה לקרקעות!
 הני מילי היכא דטעה בעל הבית, אבל טעה שליח - אמר ליה לתקוני שדרתיך ולא לעוותי.
- שאלה על מסקנת הדיון הקודם:** ומנא תימרא דשאני בין שליח לבעל הבית?
תשובה: דתנן: **האומר לשלוחו "צא ותרום" - תורם כדעת בעל הבית, ואם אינו יודע דעתו של בעל הבית - תורם בבינונית אחד מחמשים, פיחת עשרה או הוסיף עשרה - תרומתו תרומה; ואילו גבי בעל הבית תניא: תרם ועלה בידו אפילו אחד מעשרים - תרומתו תרומה.**

ניסיון לענות על השאלה ממשנתינו (מקרה 3): תא שמע:

מקרה 3	ארבע מאות זוז	ומכרה לזה במנה ולזה במנה, ולאחרון יפה מנה ודינר במנה	של אחרון - בטל, ושל כולן - מכרן קיים
---------------	----------------------	---	---

תירוץ: אמר רב שישא בריה דרב אידי: בקטיני.

